

Directeur Joke van Zutphen neemt afscheid

Groot hart voor de allerarmsten in India

Ze werkt het liefst achter de schermen, heeft een goed geheugen en is lenig van geest. Voelt feilloos aan welke projectaanvraag past bij welke donateur. 'n Goede match is immers belangrijk voor (langdurige) betrokkenheid en inzet. Transparant zijn is haar credo. Voortvarend neemt ze vrijwilligers, bestuur, donateurs in Nederland en de projecthouders in India mee in haar gedachtegang. Haar gevoel voor humor maakt zware zaken licht. Ze slaat spijkers met koppen en als dat lukt, verschijnt er een stralende lach op haar gezicht. Nu neemt ze afscheid, ze gaat met pensioen. Hoe kijkt Joke (66) terug op ruim tien jaar Solidair met India?

ANJA BEKKERS

Tropenjaren

Haar ogen beginnen te twinkelen: "Het waren letterlijk tropenjaren. Ik ben in 2009 gestart als vrijwilliger bij Solidair met India en werd in 2010 gevraagd als directeur. Een mooie kans om mijn ervaring in het bedrijfsleven in te zetten voor de stichting. Mijn man overleed, dus ik was kostwinner voor ons gezin met twee zonen. Het werk gaf structuur, zin aan het leven, nieuwe contacten, inzichten en vooral veel nieuwe ervaringen." Zo ging ze maar liefst twintig keer naar India: elk voor- en najaar bezocht ze de projecten. Gekleed in een kleurrijke salmar kameez had ze voor iedereen een luisterend oor. Ze keek goed om zich heen: hoe is de situatie ter plekke, wat zijn de plannen en voor wie, wat is ervan terechtgekomen en wie stuurt het project ter plekke aan? Joke: "Uiteindelijk gaat het om vertrouwen, weten wat je aan elkaar hebt. Daarbij hoort ook controle: worden de gedoneerde gelden ingezet voor wat is afgesproken? Wat is de bijdrage lokaal en wanneer gaat de overheid een duit in het zakje doen?"

Samenwerken

Waar wordt ze blij van? Joke: “In Nederland vind ik het fijn, dat ik altijd goed en transparant kan samenwerken met zowel vrijwilligers als bestuur. Plezierige, betrokken collega’s. In India word ik blij van goede projectcoördinatoren, want die moeten het ter plekke voor elkaar boksen. En dat je echt een ontwikkeling ziet, dat er mooie projecten van de grond komen, want daar doe je het uiteindelijk voor. Bijvoorbeeld de kolonies in Mananthavady. Stammen die overal werden weggejaagd, waren daar neergestreken in de bossen en hadden he-le-maal niets!

“

*Uiteindelijk
gaat het om
het resultaat*

We zijn begonnen met de bouw van een paar huisjes, hebben waterputten geslagen en gezorgd dat mensen hun eigen inkomen kunnen verdienen. Er is een crèche opgericht, kinderen gaan naar school en dat betekent dat de ouders kunnen gaan werken. Dus die bewoners zijn echt naar een hoger plan getrokken. De overheid stapte in, toen ze zag wat er gebeurde

en gaf de bewoners toestemming om te blijven. Natuurlijk is dit een traject geweest van jaren, echt opbouwwerk naar een menswaardig en zelfvoorzienend leven; het geeft zo’n kick dat dit gelukt is.”

Lastig

Joke vond het een uitdaging om in India te werken: “Er is een andere cultuur, mensen gaan anders met elkaar om. Ik heb genoten van de hartverwarmende gastvrijheid. Natuurlijk zijn er ook dingen lastig. Zoals een projecthouder die niet op de goede plek zit, waar hij niet kan functioneren.

En Minister-president Modi, die door de jaren heen steeds fundamentalistischer wordt. Hierdoor is het moeilijker om samen te werken met de overheid voor niet hindoes, zoals christenen en moslims. Verder ontwikkelen de steden zich, maar het platteland blijft vreselijk achter. De leefomstandigheden voor de allerarmsten, de kastelozen en stammen, zijn extreem slecht. Uiteraard heb ik een hekel aan de corruptie in India: dat kost een hoop geld voor iedereen en maakt het lastig om vergunningen te krijgen. Ook het klimaat is lastig: er zijn nogal eens overstromingen en extreem hoge temperaturen. Ik heb zoveel gezien die hulp behoeven, maar je bent beperkt, moet keuzes maken, terwijl je ziet dat de nood hoog is. Dat is natuurlijk enorm lastig.”

Kriskras

Hoe ziet je werkdag eruit? Joke: “Ik heb geen vast stramien, dingen lopen kriskras door elkaar heen. Alles komt samen op dit bureau, omdat het een relatief kleine stichting is. Dat betekent dat mijn werk heel gevarieerd is. In mijn hoofd verbind ik alles met elkaar en onderhoud de contacten met het bestuur, de vrijwilligers en de projecthouders. Ik coördineer de zaken op kantoor en stem alles op elkaar af. Dingen die niet lekker gaan, veranderen we. Ik werf donateurs en leg verantwoording af voor de bestede gelden. Tijdens mijn werkbezoeken aan India, spreek ik met mensen over de kansen en de moeilijkheden die ze ondervinden. Hierdoor ontstaat een vertrouwensband, waardoor eventuele problemen ook beter bespreekbaar worden. Daar zie ik de projecten met eigen ogen, zodat ik de situatie beter begrijp.”

“

*Ik probeer
een match te
vinden tussen
de doelstellingen
van de donoren
en de projecten*

Transparant

“Wij willen een transparante stichting zijn. Dat betekent dat we de donoren goed informeren, ook als projecten niet goed gaan. We communiceren eerlijk en duidelijk, ook in India. We werken altijd vanuit de behoefte ter plekke: de projecthouders komen met plannen. Uiteindelijk moeten zij beslissen wat het meest belangrijke is, prioriteiten stellen, vijfjarenplannen maken. Het initiatief ligt dus in India en wij in Nederland kijken of we mogelijkheden zien om dit gefinancierd te krijgen. Dat betekent dat wij niet vanuit kantoor bepalen, wat er moet gebeuren: wij faciliteren en helpen hun dromen waar te maken. Mijn dag is goed, als ik een donateur vind voor een project waar ik heel enthousiast over ben. Dan kan dat gerealiseerd worden.”

Resultaat

Uiteindelijk gaat het om het resultaat, daar is ze heel stellig in. “Dat mensen een fatsoenlijke huisvesting hebben, zelf inkomen kunnen genereren en kinderen naar school kunnen, waardoor er betere toekomstperspectieven ontstaan. De stichting heeft nogal wat scholen gebouwd, waardoor tienduizenden kinderen onderwijs kunnen volgen en gehandicapten zich kunnen ontwikkelen. Het stimuleren en begeleiden van vrouwengroepen, zorgt voor zelfbewustzijn en economische zelfstandigheid. Door zich te verenigen, kennis en ervaringen uit te wisselen en samen een spaarpotje te maken, zijn ze niet meer afhankelijk van geldwoekeraars. En wat ik ook enorm belangrijk vind: 100 % van het gedoneerde geld aan de stichting komt in India terecht.”